

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry
Osoite: c/o Tapani Saimovaara
Päijänteentie 12 A 1, 17200 Vääksy
phly@phly.fi

Vs. metsäpäälikkö Markus Niemelä, Lahden kaupunki
Luonnonsuojeluvalvoja Asko Riihelä, Lahden seudun ympäristöpalvelut

VETOOMUS: Linnustolle turvapaikkoja

Lahden kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttöperiaatteet on äskettäin julkaistu Lahden viheralueohjelman 2013–2025 osana. Kaupungin metsien yhdeksi hoitotavoitteeksi on esitetty uudistus- ja harvennushakkuiden lisäämistä, mikä kohdistuisi etenkin ikääntyneisiin kuusivaltaisiin metsiin. Tämä seikka on myös korostunut ohjelman uutisoinnissa ja siitä käydyssä julkisessa keskustelussa.

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys (PHLY) haluaa muistuttaa, että laaja-alaiset vanhat kuusivaltaiset metsät ovat useille vaateliaille metsälinnuille tärkeä elinympäristö. Tällaisia lajeja ovat Lahden kaupungin alueella mm. varpus- ja viirupöllö (ja muut metsäpöllöt), suuret haukat, pohjantikka, palokärki, pikkusieppo, idänuunilintu ja jo lähes hävinnyt metso.

Vanhan metsän lintujen esiintyminen ilmentää myös muun metsälinnuston monimuotoisuutta. Tuoreen tutkimuksen mukaan varsinkin varpuspöllö, pohjantikka ja pikkusieppo ovat hyviä monimuotoisen, kuusivaltaisen metsän linnuston indikaattoreita. Ikääntyneet kuusimetsät ovat useimmille metsälinnuille myös parhaita talviaikaisia ruokailu- ja suojaympäristöjä. Lisäksi tällaiset elinympäristöt ovat tärkeitä monilajiselle muulle eliöstölle nisäkkäistä hyönteisiin, harvinaisiin sammaliin, jäkäliin ja sieniin.

Lahden kaupungin metsien hoidon tavoitteiden joukossa on myös luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. PHLY näkee, että tätä tavoitetta on mahdollista oleellisesti edistää täydentämällä kaupungin luonnonsuojelualueverkkoa ja LUMO-alueita linnustoltaan arvokkailla metsäalueilla. Ekologisesti kestävässä ja toimivassa ratkaisussa vanhojen metsien alueet muodostaisivat alueellisesti kattavan ja toisiinsa kytkeytyneen luonnontilaisten metsien verkon.

Tervetullut askel oikeaan suuntaan on Pesäkallion luonnonsuojelualueen laajennus sekä yleiskaavan tarkistuksen yhteydessä kaavaluonnoksessa osoitettu Viuhan luonnonsuojelualue-rajauksen. Pesäkallion alue yhdessä Viuhan säästävien metsäalueiden kanssa muodostaa länsi-itäsuuntaisen, luontoarvoiltaan merkittävän kokonaisuuden Salpausselän pohjoispuolella. Yhteyttä vahvistaisi myös suojelualueista itään Kunnaksen suuntaan sijaitsevien monimuotoisimpien metsälaikkujen säästäminen.

PHLY haluaa kiinnittää huomion myös Salpausselän eteläpuolelle, missä suojelutilanne on epätyytyttävä. Lahden eteläosissa sijaitsevien sopivien metsien säästämisen merkitys korostuu siksikin, että suojeltua pinta-alaa on niukasti Salpausselän eteläpuolen naapurikunnissa ja

laajemmaltikin. Suuri osa lähikuntien metsistä on tehokkaassa metsätalouskäytössä, minkä seurauksena jäljellä olevien luonnontilaisten metsien pinta-ala supistuu edelleen.

Kaupungin eteläosien metsien suojelun parantamisen lisäksi ekologisesti toimiva luontoalueiden kokonaisuus edellyttää myös täydentämistä kaupungin muissa osissa. Yhdistys ehdottaa uusiksi luonnonsuojelualueiksi eräitä Lahden II lintuatlaksessa tai muuten todettuja linnustoltaan tärkeitä metsäkohteita. Liitteenä olevassa kartassa on esitetty alueiden rajausehdotukset. Monet kohteista ovat jo pääosin tai osittain LUMO-alueita, mutta yhdistyksen mielestä niiden laajentaminen ja myös suojelustatuksen korottaminen olisi perusteltua.

Pesäkallion–Viuhan ohella yksi merkittävimmistä metsistä on Jokimaan alue, joka sijoittuu Rälssinkallion maankaatopaikan eteläpuolelle. Tähän alueeseen liittyvät erilliset länsipuolella sijaitsevat metsäosat, jotka täydentävät linnustollisesti arvokasta kokonaisuutta. Toinen tärkeä eteläinen aluekokonaisuus on Pippon alueen metsikkörajaukset sekä Ämmälässä olevat metsäkuviot. Liipolan virkistysalueella on myös suojelun arvoisia metsäosia.

Myös kaupungin läntisiin osiin on syytä kiinnittää huomiota, Kintterönsuon alue on itseoikeutettu kohde, samoin Rautakankareen–Korpikankareen metsä Vesijärven rannassa. Keskisen Lahden arvokkaisiin metsiin kuuluvat Kiiliäisvuoren alue ja Pitkämäki Kariston lähellä. Yhtenä pienkohteena PHLY ehdottaa uudeksi luonnonsuojelu/LUMO-alueeksi Mukkulan saaria, jotka ovat Lahden ainoa meriharakan pesimäpaikka. Meriharakka on maakunnassa erittäin harvinainen laji, jonka pesimäkanta on vain muutama pari. Toinen vastaava pienkohde on Alasenjärvellä Takkulan uimarannan edustan saari, joka on kaupungin ainoa uhanalaisen selkälokin pesimäpaikka. Selkälokki on pesinyt myös Mukkulan saarilla, joskaan se ei ole siellä jokavuotinen. Häirinnän minimoimiseksi saarille olisi hyvä tehdä info-taulut, joissa kerrotaan saarten merkityksestä linnustolle.

Edellä luetellut alueet yhdessä jo olemassa olevien luonnonsuojelu- ja LUMO-alueiden kanssa säilyttävät huomattavan osan kaupungin parhaita linnusto- ja muita luontoarvoja. Hakkuilta säästyvien metsien laaja-alaisuus on tärkeää useiden lajien suojelun kannalta. Metsien virkistyskäytön paine on lisääntynyt monissa kohteissa huomattavasti ja kasvaa edelleen uusia asuinalueita metsien lähelle kaavoitettaessa, mikä voi vaarantaa suojelutavoitteet, jos alueet eivät ole riittävän suuria.

Toisaalta on hyvä muistaa, että aivan kaupunkirakenteen sisällä sijaitsevat pienialaiset kohteet tarjoavat elinympäristöä vaateliaillekin lajeille, kunhan ne ovat riittävän luonnontilaisia ja niissä on suojaisia luonnontilaisia pesimä- ja ruokailupaikkoja ja -alueita. Pienialaiset kohteet toimivat myös ”askelkivinä” osana ekologista yhteysverkkoa.

Luonnonsuojelu- ja LUMO-alueiden kohdalla on tärkeää kiinnittää huomiota alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymiseen, mikä edellyttää yksityiskohtaista suunnittelua ja yhteyksien tarkkaa huomioimista käytännön metsänhoidossa ja muussa maankäytössä. Kytkeytyneisyys on välttämätöntä esimerkiksi liito-oravan kannalta, mutta hyödyttää myös vannoutuneimpia metsälintuja ja muuta eliöstöä. Lahdessa on runsaasti metsäeläinten tarvitsemien kulkuyhteyksien kannalta kriittisiä kohtia. Erityisen ongelmallisia ovat valtatie 12 ja Ohitustie (moottoritie), joiden potentiaaliset ylityt ja -alituskohdat tulisi selvittää, säilyttää sekä tarvittaessa parantaa.

Yhdistys tarkentaa mielellään tätä esitystään ja on valmis osaltaan tarjoamaan asiantuntemusta suojeltavien alueiden rajaamisessa.

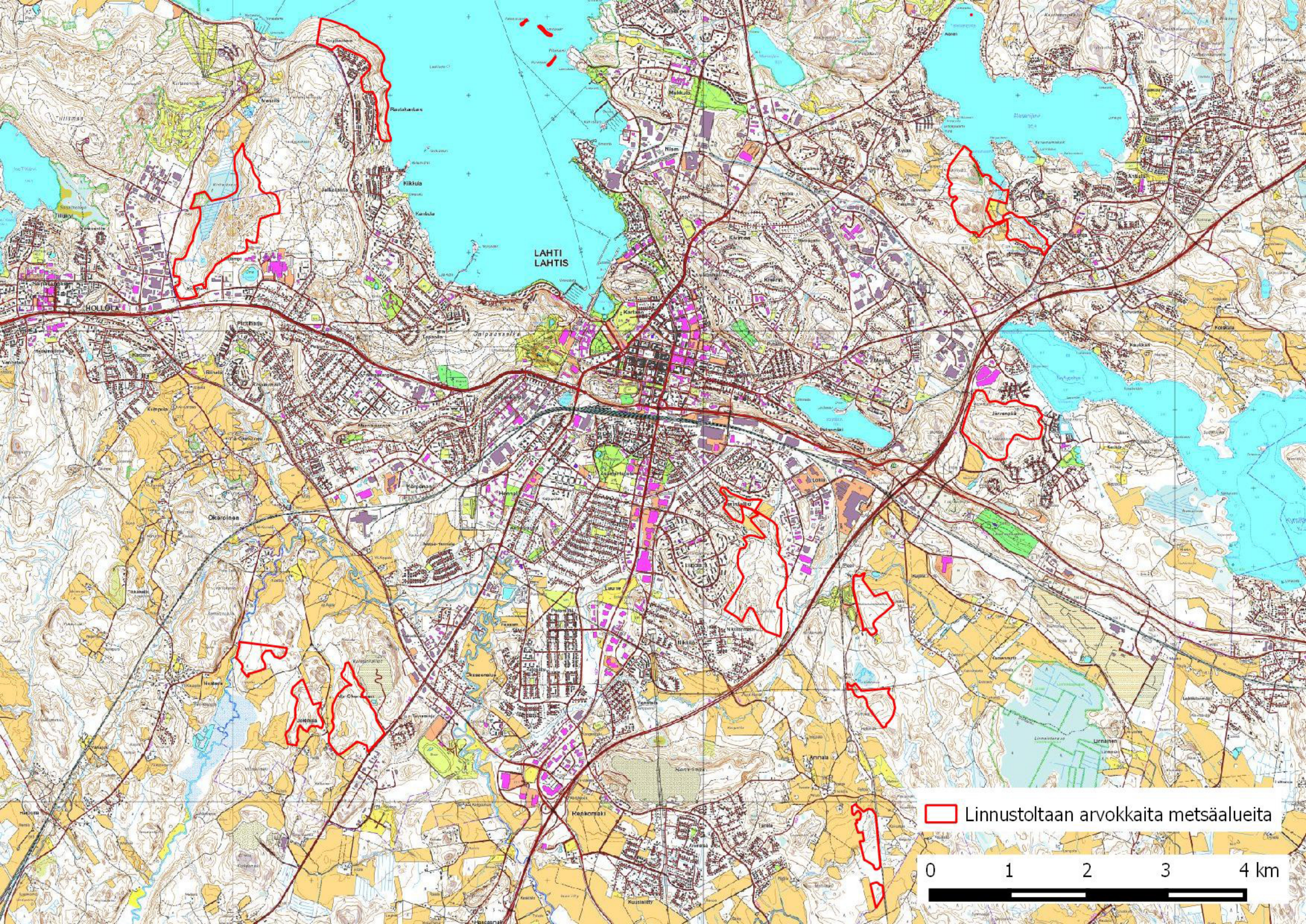
Lahdessa 9. huhtikuuta

Päijät-Hämeen lintutieteellisen yhdistyksen puolesta

Tapani Saimovaara
puheenjohtaja

LIITE. Oheisessa kartassa on esitetty metsäalueiden rajauksia, jotka ovat linnusto- ja luontoarvoiltaan merkittäviä, ja joita PHLY esittää uusiksi suojelukohteiksi.

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry (PHLY) on valtakunnallisen lintuharrastajien yhdistyksen BirdLife Suomen jäsenyhdistys ja se edustaa toimialueellaan parasta linnustotietämystä. PHLY:llä on hallinnassaan maakunnan laajin linnustotietoarkisto. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää lintuharrastusta ja -tutkimusta, luonnon- ja ympäristönsuojelua sekä kestävää kehitystä. Yhdistyksen kotipaikka on Lahti ja toimialue käsittää koko Päijät-Hämeen sekä Mäntyharjun ja Pertunmaan kunnat.

□ Linnustoltaan arvokkaita metsäalueita

0 1 2 3 4 km